

Felvidéki Híradó.

P O L I T I K A I H E T I L A P

Előfizetési árak:	
Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 " "
Negyed évre	2 " "
Egyes szám ára 20 fillér.	

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségére, a hirdetési és előfizetési pénzek a kiadóhivatalra czimezve Túróc-Szent-Mártonba küldendők.

Hirdetések legutányosabban, árszábeli szerint. — Lapunk számára hirdetéseket — eredeti árában — minden bel- és külföldi hirdetési iroda elfogad. Nyilv. soronként 40 fillér.

Egy cseh-tót pamflet.

XII.

Elsikkasztott tót nebulók.

Magyarországon — azt mondja a pamflet-író röpiratának a társadalmi életéről és az egyesületekről szóló fejezetében — a magyar nyelvet u. n. nobili (előkelő) nyelvnek tekintik. A művelt, városiasan öltözött ember nemcsak az „állameszmének”, hanem a társadalmi illendőségnek is tartozik vele, hogy magyarul beszéljen.

Tótul csak a fanatikus rebellis beszél.

Ha pl. valamely vendéglőben tótul kezdek beszélni, az egész társaság gnyoson mosolyog; ha könyvesboltban anizkszkártyát veszek, a szegédék torzképeket vágnak a hátam mögött. Az uri nyelv varázsa először a nemes földbirtokoscsaládokat, majd pedig a tisztviselőket és polgárok családjaikat jette hatalmába.

Egy kisasszony, aki nem tud magyarul — micsoda szégyen! Még józemniul tót hazafalik is azon vannak, hogy lányuk jól megtanuljanak magyarul, mert e nyelv bírása a műveltségnek a jele.

Minden tót városban vannak magyar olvasókörök, sőt dalos- és műkedvelő egyesületek is.

Ezen helyi egyesületek kívül 1883 óta a F. M. K. E. magyarosító egyesület is létezik. Ezen egyesület helyi csoportjai az egész Tótországon vannak elsősorban s rendszeresen igen vilárossz közgyűléseit mindig más helyen tartja meg. Tót községekben kisdévodánytásokat, könyvtárakat szervez, magyar folyóiratokat terjeszt, tanítókat jutalmaz a magyar nyelv sikeres tanításáért stb.

Azt az örültes gondolatot is, hogy tót gyermekeket Délmagyarországba költöztessenek s ottani gyermektelen családoknak adjanak, hogy így nemzetiségüket és szűkebb hazájukat velük elfeledtessék, ez az egyesület kapta föl. 1874-ben volt, hogy az első ügynökök jelentek meg Trencsénmegyében, akik a nép barátjaiknak mondták magukat, a szegény tót gyermekek szomorú sorsa iránt részvétet szünetelték s megígérték, hogy tőlük telhetően segíteni fognak rajtuk, hogy megmentse őket. A szülőknek azt mondták, hogy termékeny vidékre, gazdag emberekhez viszik gyermekeiket, ahol iskolákba fognak jární és iparosokká, kereskedőkké lesznek. Még örökségeket is ígérték nekik. A gyermekeknek magyarul kellett megtanulniok s ha majdan kedvük lenne, hogy mint urak visszatérjenek tót hazájukba, ebben senki sem fogja őket akadályozni. Sok szülőt és gyámot törbe ejtett ez a biztatás s odaigérték gyermekeiket. De mikor aztan értük jöttek, a tót anyák jagátak s kezzel-lábbal ellenkeztek. A jegyző és a zsandár azonban kényszerítették őket, hogy szavukat beváltás. S így aztan vagy 400 gyermeket kergettek össze, mindegyiket számozott táblával láttak el s elvitték őket a Délvidékre. Nemelyek tényleg visszatértek. Egy leány három év múlva került vissza, sem olvasni, sem írni nem tudott, de még imádkozni sem. Egy zsolnai fiu, mely siketülve került haza a sok veréstől, amit a fejére kapott, elvezette hallását. Egy másik leányt a nevelő szülei fia elcsábította s mikor gyermekét nagy nyomorban elpusztulni engedte, a szegedi törvényszék két és fél évi börtönrre ítélte.

Ezen gyermekek neveléséről egyáltalán nem gondoskodott senki, a legnehezebb mun-

kák elvégzésére, ló- és sertésörzésre használták őket.

Egy másik ilyen gyermekszállítást a F. M. K. E. szervezte 1887-ben. Ezuttal 190 gyermekket gyűjtöttek össze, akiket először is Zsolnára vittek. Itt egy apéczakolostorban szállásolták el őket s két nap, két éjjel sem bocsátottak ki senkit közülök, mert a szökésülkött tartottak. A gyermekek kénytelenek voltak testi szükségüket is a szobában végezni, a váladékban feküdni és aludni. Szentesen a vásártéren állították fel őket, az emberek pedig jöttek ki kiki egy válogatott közöltük, egyéni ilzéssé avagy szükségére szerint, ki a szépségnek, ki pedig a testi erőnek adva előnyt. Testvéreket ragadtak el egymástól. Még egy magyar lap is azt újságolta akkor, hogy mint malacokat, úgy bocsátották áruba a gyermekeket. A következő évben (1888) harmadszor verhuvátkak. A szülők most már okosabbak voltak s mindenképen azon igyekeztek, hogy gyermekeiket valahogyan elrejtseék. Rajcezen egy polgár két nap, két éjjel a krumpliveremben rejtgette a leányt s csak akkor hozta ki onnan, mikor az „ujjonezósági bizottság” már távozott a helyszégből. A csendőrség segítségével ezuttal csak 86 gyermeket sikerült összehozorozni.

A negyedik szállítmány 15 lipótomegyei gyermekből állott; az ötödiket pedig 174 gyermekkel Nyitra megyében szerveztek. Ekkor azonban a megbotrányozás veszkialtása hangzott végig Európán, mire ezt a működést néhány évre beszüntették, míg 1900. május 17-én ismét elszállítottak 24 gyermeket Trencsénmegye északi részéből. Ezt a szegényalap költségre szerveztek; a belügyminiszterium 3000 koronát utalványozott a trencséní kir. adóhivatalnál a „kiskorunak” átköltöztetési költségeinek fedezésére.

Az 1898. évben Budapesten új magyarosító egyesületet szerveztek, az „Országos nemzeti szövetség”-et (a pamfletíró együtteségéről és tudatlanságáról tanuskodik az a körülmény is, hogy ezen egyesület címét így fordítja németre: „Provinciale Nationalgenossenschaft”, ahelyett, hogy „Landes Nationalgenossenschaft”-nak fordította volna. Ref.) Célja az, hogy a nemzeti vagyis magyar szellemet az idegen (azaz nem magyar) népek lakta ország-részekben ápolja. Az egyesület kirándulásokat rendez ezekre a vidékekre, propagandát csinál és helyi csoportot szervez ottan. Még Herezeg egyet. rektor is tagja ennek az egyesületnek. Egy ízben Zólyomba utazott, hogy ott boldob beszédet tartson, amelyben kiemelte, hogy a tótok is segítettek Arpád vezérnek ezt a hazát elfoglalni. Így hát az itt lakott, itt megtelepedett tótok segítettek volna a honfoglalónak Magyarországot leigázni! — Látni való, hogy a fanatizmus nemcsak az erkölcsökre, hanem az észre nézve is vészhozó.

Pedig hát ugy van, hogy Herezeg egyet. rektor csak történelmi faktumot említett abban az ö zólyomi beszédében. Mert a tótok Arpád honfoglalásakor sem voltak önálló nemzet, hanem a Szvatopluk nagy-morva államának egyik tartozékát képezték s látva, hogy a magyarokkal nem bírnak, de meg aztán kényszerítette is a magyarok által, ezekhez csatlakoztak és velük küzdöttek. Egyebet nem is tehettek az adott körülmények között s ezzel megmutatták azok a tót ösök, hogy jóval több suttai valójuk volt, mint most élő, késő útkonókaiknak.

Nemzetiségek és a magyarság.

Irtá: Perjessy László.

A magyar nemzet életereje a magyar nyelvben gyökerezik. Ez a nyelv kapcsolja össze érzésben, gondolatban, tömbürti eszelekvésben a magyar nemzet minden hű fiát.

Nyelv nélkül nincs nemzet. Elsőrangú feladata tehát magának a nemzetestnek, a társadalomnak, hogy energiájának teljességével, e haza minden fiának, hogy tudásának egész erejével, szívének minden dobbanásával működjék a magyar nyelv terjesztése, a magyar kultúra hatalmának növelese érdekében. Nemzetünk életfeltétele ez — e mellett minden kérdés másodrangúvá válik, — „egységes államnnyel nélkül nincs erős, szatan nemzet, nincs erős nemzeti szellem.”

Nem szabad pihenni addig a magyar agynak, magyar szívnek, magyar léleknek, tevékenységnek, míg a magyar nemzeti génusz szeretet nélkül nem lel ebben a hazában, melyet őseink vértükkel szereztek, védtek és tartottak meg ezer éven át. Nem szabad addig nyugodni, míg az áltóló ronairól felhangzó zengzengés édes magyar nyelvünket köröskörül mindenféle nem vizsgálózzák a Kárpátok hegyaljai, az Alpok magyar földre nyuló hegyeségei, míg nem hangzik mindentűt a négy folyam áldott földjén.

Csak az eszben lesz állandóan és örökre biztosítva az, hogy ezen a földön, bármí vész és vihar közepette, magyar jellegű államalakulás lesz. Ez legyen törekvésünk célja. Hogy ezt elérjük, mennyi, de mennyi feladat vár meg reánk! De beszéljenek a számok.

A magyar korona országában a legutolsó (1900) népszámlálás adatai szerint 19¼ millió (19,254,559) ember lakik, ebből 8 és ¾ millió (8,742,301) magyar, 10 és fél millió (10,512,258) pedig más ajku. Vagyis magyar 45-4%, más ajku 54-6%. De ha a tulajdonképpeni Magyarország tekintjük — s akkor számítjuk ide Horvát-Szalvország népségét — nem több mint 8 és fél millió a magyarok (8,651,120), s a többi 200 ezer (8,186,735) a nemzetiségek száma. Itt tehát 51-4% magyarral 48-6%, más ajku áll szomben. Közel 2 millió, 11-8% a német; 2 millió a tót, 11-9%; 2 és ¾ millió meghalad az oláh, 16-7%; és közel 1¼ millió (1,386,951), a rutlén, szerb, horvát együttrve, 9-2%.

A magyar faj foglalja el az ország szívet, Sopron-tól — Nagyváradig, Beregtől — Zaláig és Abauj-tól — Szegedig. E hatalmas területen egy tömör területet képez. Megszállva tartja az Alföldet és a dombvidékeket, sőt a tágas és termékeny völgyekben felnyúlik a magasabb hegyek közé, sok helyen beekölök a nemzeti-ségi tömbebe, biztos előresként a magyar állam élő testét, szatár alapját képezo hatalmas nemzetestnek. Elhez eszlatkozik a Székelyföldön élő, szivós kitartású szintiszta magyarság.

A tótok és rutlének területe a pozsonyi Kis-Kárpáttól a máramrosi havasokig terjed.

A románok az ország keleti és délkeleti részét foglalják el, szinte felelmetes tömbeben; — míg a nemetek tömbegekben sehol sem jelennek meg, abszolút többségben is csak az egy Mosonvármegyében vannak, — egyebütt kisebbeket képeznek, éppen úgy a szerbek is.

Legtömbürtöb a magyarság (100% Borsod- és Jásznyagkunszolnokmegyében, Jászberény és Mezőkövesd táján. Tiszta magyar vármegyék az említettekben kívül Csángórad, Győr, Hevés, Hajdu, Szabolcs, Somogy, Udvarhely, míg Árva, Lipót, Trencsen, Turvéc, Zólyom, Szepes, Krassószörény, Temes, Besztercezenaszól, Hunyad, Szeben vármegyékben 10%-ot sem éri el a magyarság. A városok közül magyarság tekintetében első helyen áll Hódmezővásárhely, aztán jön Keesmeték, Debreczen, Szekesfehérvár, Szeged, Győr, Komárom, Nagyvárad. Szabadkának már csak mintegy fele, Temesvárnak, Ujvidéknek, Zombornak, Pozsonynak mintegy harmada; [Versenek, Pancsovának csak tizede magyar.

Zorkóczy Tivadar főszolgabíró összegyűjtötte a községek képviselőit, akik egyhangulag Dr. Andrievs Sándorra eddig handlovai kiróvost választották meg orrósá. Az új orvost szívesen látványlák a megjelölés és kérék, hogy új állomását mielőbb foglalja el. Dr. Andrievs tőprónai állomását 1. évi június hó 15-én foglalja el és körörisví mőküldését azonnal megkezdi.

— **Elnövezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Mihály János kaposvári adótitze: a beszerzezbányai pénzügy-igazgatóság kerületebe tartozó *turözszentmártoni* m. kir. adóhivatalhoz, adóhivatali *segédle* nevezte ki.

— **Halálkozás.** Egy valóban kötelességstóló, nagy-szorgalom hivatlanokát vesszette el Turözvármegye *Kossuth* Rezsőnek, a segédhivatal igazgatójának, tisztelet-beli aljegyzőnek f. évi június hó 1-én bekövetkezett gyászos elhunytával. Kossuth Rezső teljes 38 esztendő-töltött a vármegye szolgálatában. Mint inok kezdette meg pályáját, de képességet, kiváló pontosságát és rendszeretét csakhamar felismerték és reábiták a segédhivatal vezetését, amelyet mindig példás rendben tartott. A vármegyei hivatalnokok, a főispánok rendre változtak, de Kossuth Rezső helyén maradt; ő volt, aki mindenről tudott, aki mindenkinek felvilágosítást adhatott. A fiatalabb megyei hivatalnokoknál ő volt a mestere, ő vezette be őket a közigazgatás bonyolult titkaiba, ő volt, aki jó akarrattal adott nekik minden lépésükre utbaigazítást. Akinek a vármegyeihezán dolga akadt, az mind hozzá fordult és ő előzetekben adta meg a felvilágosítást. Legelőbb ő, aki hivatalába ment és legutolsó, aki onnan távozott. Még súlyos beteg is bejárta hivatalába, ahonnan csak három hét előtt maradt el, amikor a gyötörő láz már ágyba döntötte. És ez a derék, kötelességstóló hivatlanok nines többé. Melfán lengett a vármegyeihezán a gyászszoblogó, a vármegyeihezán van oka öt gyászoló, mert helyét egyhamar aligba lehet pótolni. Temetése 1. évi június hó 3-án délután ment végbe, a közönség nagy részéve mellett. Ravatalánál Dugovics Titusz megyei számvizsgáló mondott meg-ható gyászbeszédet, mélyányolva az elhunyt érdemeit. Nyugodjék békével.

— **Műtanrendőri bejárás** tartották a múlt héten a helybeli cefllovesegyházban, ahol az államvasutak helybeli állomásától iparvágányt vezettek be. A bizottság, mely *Hanser* felügyelő, *Epestein* főmérnök és a vármegye képviselőitelen *Beaúczyk* Ákos főjegyzőből állott, a vágány használatára az engedélyt megadta.

— **Sorozás.** Ez évben immár a második sorozást is megtartották és így emberanyaggal az armádia el van látva. A sorozóbizottság hétfőn este távozott Turöz-szentmártonból. A sorozástól távolmaradtak száma ez alkalommal is elég tekintélyes volt; ezek egy újabb pótsorozás alkalmazásával előállítatni.

— **Elhunyt esperes.** A szász főpötszécszi ág. h. evang. egyházmegye gazdán, *Kuzma* Adolfnak, a zólyomi egyházmegye hazafias alperszénének elhunytával. A boldogult egyike volt azoknak a felkes férfiaknak, akik a Felvidéken a hazafias eszméknek kitartó harcosai voltak. Alás legyen emléken.

— **Tanképesítő vizsgálatok.** A znióváraljai állami tanítóképző intézetben az idei tanképesítő vizsgálatok 1. évi június hó 20-án és következő napján fognak megtartatni. Az írásbeli vizsgálatokat már május hó 30-án tartották meg.

— **Öngyilkosság.** Szacsányi levelezőnk írja: Egy 35 éves asszony, *Cziger* Anna, kinek férje már két év óta Amerikában van, ma délután egy konyhával ceflvágt a nyakát és mindjárt meg is halt. A szerencsétlen asszonynak pere volt egy szacsányi emberrel. Ezelőtt 2 évvel ugyanis házat vett egy Turaneez nevű ember szomszédságában. Turaneez azonban *Cziger*né udvarából maának tulajdonított magyoból területet. Emiatt a szomszédok törvényhez mentek. A bíróság *Cziger*né javára döntött. Turaneez azonban nem hagyta a dolgot így, hanem kijelentette, hogy felelőbb. Ez asszony a feletti felelőseknél, hogy a per el fogja vesztetni, a másodfokú bíróság előtt, június 1-én délután követte el az öngyilkosságát. A szerencsétlen asszony négy apró gyermeket hagyott hátra, kik közül a legidősebb nyolc éves. Még múlt héten Turözszentmártonban volt az ügyvéd-jénél peres ügyében. Ez a per különben már két év óta folyik és csak e héten nyert elintézt.

— **Tót nyomda Zólyomban.** A zólyomi néhány töt túlzó nem előlegeve meg azzal, hogy ott „*Zoolenski* Noivny” ezim alatt lapot indított meg, most arra törekszik, hogy Zólyomban töt nyomdát is állítson föl és ezzel még jobban szervezze az alapot, amelyen Zólyomban a töt túlzó eszméket terjeszse. A zólyomian méltó fel-háborodással utasítják ugyan vissza a töt túlzóknak terjeszkedési vágyát, azonban úgy látszik, hogy későn vetjük észre a lappangó bajt, amellyel szemben, most

már csak erős aközívola” lehet védekezni. Bizunk a zólyomian hazafias bizalmában és kitartásában, amely- nek összetartói erővel bizonyára sikerülni fog a fenyegető újabb felhökét eloszlatni.

— **A zniólak mulatsága.** A znióváraljai kereskedő- és iparosifuság nyári mulatsága minden várakozás nélkül föl sikerült. A szakadó zápor, mely a vármegye többi részében megfutamította vasárnap délután az embereket, a znió mulatókat megkímélte. A farságas este a Magyar Kaszinó helyiségébe vonult és ott folytatta a mulatságot.

— **A turözszentmártoni vasuti állomás épülete.** Lapunk egyik barátjától a következő levelet kaptuk, amelyet közérdeklő tartalmánál fogva egész terjedelmében közlünk. „Igen tisztelt szerkesztő Ur! A napokban dolgom akadt a turözszentmártoni vasutállomáson és így kénytelen voltam a turözszentmártoni desztillát porban az állomásra ki menni, ahol ügyemben a kellő felvilágosítást meg is nyertem. Igaz, hogy már délután 5 óra volt, amikor odakunt jártam, de hát május hó utolsó napjában történt ez meg, amikor a hősei kalendárium szerint a napnak csak este 7 óra 45 perczok kellene lenyugodni. Dehát a turözszentmártoni állomás-iroda helyiségében a nap nem tartja be a rendes utat, mert ez a helyiség olyan sötét, hogy abban embereket dolgoztatni, pláne számoltatni, valóban képtelenség. E mellett szíves engedelmével leírom ezt a helyiséget. Az egyik oldala jőformán teljesen ablak, mert azon a részen van elhelyezve a pénztáros nagy, széles ablaka, amely az egyik váróterembe néz; ugyanazon az oldalon nyújtogatják ki a postgyászskarttyákat, amire holmi palotaszertű alkotmányuk van. A másik oldalon van két ajtó, az egyik a folyósóra nyílik, a másik meg a főnök szobájába vezet. A harmadik oldalon van egy jőkora, nagy ablak, meg egy ajtó, mely a peronra vezet. Telőt csak az egyik oldalon nines ablak vagy ajtó. És ebben a helyiségben dolgozik vagy négy hivatalnok meg egy mállzó. Ezymán hátán, egymást zavarva. Ezek a szegény emberek valóságos purgatóri-umban vannak itt, mert az örökös ajtónyitogatás mellett akkor léglázban van, hogy az ideig-örig ott tartózkodó feleleken is megújul a reményük, hát meg aki állandán kénytelen ebben az oduban tartózkodni. Tisztára emberbaráti érzés diktálja a soraimat és kérem Szerkesztő urat, hogy ennek a tarthatlan állapotnak megszüntetésére a vasutigazgatóság figyelmét felhívni sziveskedjék.” Magunknak is alkalomunk volt meggyőződni róla, hogy amit a levél írja meg, az teljesen megfelel a valóságnak. Ezért teljes bizalommal fordulunk a vasut-igazgatósághoz és kérjük, hogy szakembereivel vizsgál-tassa meg ezt az irodai helyiséget és állapítsa meg a további teendőket.

— **Juniálisok.** Derek tízötök f. hó 12-én délután a Sztrányában nyári mulatságot rendeznek. A kivonás délután 1 órakor történik, a férfiak 2 korona beletji díjat fizesznek. A tiszta jövedelmét az egyesület ceflváira fordítják. — A kostányi állami iskola növendékei Bersch Gyula állami tanító vezetésével június hó 2-án sikerült nyári mulatságot tartottak, amelyen a lakosság-ból is sokan vettek részt.

— **Tanulmányi kirándulás.** A pinkösi ánnepok alatt a trsztenai fogium. 22 növendéke 2 tanár kíséretében 3 napot Budapesten töltött és ez időt a város nevezetességeinek és főleg hazafias szempontból érdekes látványoknak megtekintésére fordította. Sok hasznos látni-való képesen megfiglatozta kiváló férfiak szobrait és elzárndokolt magyunk sárralhoz is, hol a kísérő tanarok meltyava elődöknek díeso tetteit, hazafiaszaga bizdították a jelenvált növendékeket. Pénteken délután elindultak s kolden delben érkeztek vissza. Visszatérni alkalma-val az otthon maradt szülők, tanarok és iskolatársak a vasúti állomáson zenezővaló várták a kirándulókat s zászlok alatt kísérték be őket a városba. Egy-egy taná-lnok 3 napi teljes ellátása ide, számítva az utazást is, 20 koronába került.

— **Nyilvános közönet.** A Felsőmagyarországi Koolaj-fimított igazgatósága a turözszentmártoni áll. felső kereskedelmi iskola áruismereti és technológiai muzeuma számára 25 darabból álló aru-mintagyűjteményt aján-dekzott. Elmulasztatlan kötelességemnek tartom a nevezett vállalat igazgatóságának ezen értekes s iskolánk tanulóira nézve igen tanulságos alomanyáért hálás közö-netemet kifejezni. Boldis Ignéz igazgató.

— **Iskolatársak találkozója.** Steiner Károly (Szolnok, Baross-u. 7.) felkéri 1894. évben a turözsz-mártoni kereskedelmi iskolában érettségizett tanulótar-sait, hogy ezimeiket vele mielőbb közölni sziveskedjenek.

— **Felvétél a besztorozeb. papnovelőintézetbe.** A besztorozeb. egyházmegye kötelekebe lépni szándé-kozó ifjak felvételi vizsgálatá július 2-án lesz. Július 1-én

délután megy végbe az egyházmegyei kanezelláriában a jelentékesül összerésará. A jelentékesül szükséges is-ko-lak bizonyítványt és keresztlevél. Felvételőre számíltat-nak azok az ifjak, akik a gimnázium IV—VIII. osztályát jó sikerrel végezték és egészség szempontjából nem esnek kifogás alá.

— **Mözéggazdasági olvasóink** figyelmét felhívjuk lapunk mai számában megjelent *Csehsországi Thomassalok* hirdetésre.

— **A tartós szárazság** által előidézett kár az egész országban általános és nemcsak a mözéggazdaságot, hanem más gazdasági ágakat is érzékenyen érintett. Örvendetes azonban, hogy nem az összes gazdákat érte a károsítás, hanem főleg azokat, kik nem szerettek a korral haladni és minden újításnak esküdt ellenségei. Kiválóan érdekes jelenségeket tapasztalhattunk ezuttal, azt t. i., hogy azok a gazdák, akik el nem mulasztották az elmúlt ősztel földjeiket „*esilvagyedgyéjty*” Thomassalakkisztel megrágyázni, azok éppen semmi kárt sem szenvedtek, vetéseik nagyon szépek. Ez abban leli magyarázatát, hogy a Thomassalakkal trágyázott vetés kifejlődöttébb, ellenállóbb volt a szárazságot iránt. Ezen tapasztalat megafalója tehát azon széltében elterjedti vélemény hogy a „*esilvagyedgyéjty*” Thomassalakkisztel csak akkor hat, ha elegetlen csapadék van segítségére. Nagyon kíváncsnak volna, ha a gazdák a fenti tapasztalatból levonnak a tanulságot és nem idegenkednének a modern gazdalkodás áldásait saját előnyükre felhasználni.

— **5 fillérrét megtekintethök** az ország egyik legnagyobb női divatruházaának tavaszi és nyári újdonsá-gyait. Kérje Nagysádot egy levelezőlapon minálgyűjtemé-nyemet s elküldöm azt ingyen és bérmentve. Tartalmazza a következő tételek mintáit: 3000 vég tavaszi és nyári divatszövet 120 és 140 cm. széles 65 krlól 3 f. 25 krl. 15000 vég mosásár különböző minőségben 24 krlól 1 f. 20 krl. Weiner Mátyas női divatruháza, Budapest, Andrássy-ut 3.

KÖZGAZDASÁG.

— **Javítsunk gazdasági terményeink minőségét.**

Jól tudjuk mi azt gazdák, hogy nagyon is nem mindegy, hogy vajon 28 kilós vagy 78 kilós búzával megyünk a piacra, söt az is látjuk, hogy gazdasági szeszgyárak keményítőtartalom alapján veszik a burgonyát, jóval többet fizetve a keményítőben dusabórt, mint a keményítőtelen szegényéit. Tudjuk azt, hogy összes terményeink-nél nemcsak a mennyiséget, de a minőségét is meg-felítik, mégis vajni keveset tesznek terményeink minőségének javítására, holott egy kevés fáradsággal, utánajárásal sokkal jobb eredményeket lehetne elérünk. A termények minőségleg való javításának főszerepét a talaj igen gondos megművelése és megrágyázása játsza, természetesen csak akkor, ha az éghajlat viszonyok is kedvező a javítandó növényre. Az adott viszonyok köze legjobban befelölfelekes megválasztásával a burgonya, a cukororcsa és az árpa minőségét lehet legkönnyebben javítani, s ugyanez lehetséges okserül trágyázással is. A mesterséges trágyafélék jelenlegi nagyarányu fel-használatával nemcsak a termés mennyiségét, de minőségét javítjuk. Söt a minőség javítására a különböz-trágyafélék különböző beteltyással vannak. Egy pld. a chalsalétróm és perugano a termés mennyiségét illetőleg arányán egyenlo eredményt ad, a minőségét illetőleg azonban a perugano után job árpat kapunk. Okvetelenl mitrágyaít kell használni legalább azon a talajon, amelyen saját vetőmagyainkat termeljük, mert a könnyen oldható mitrágyát, amine pl. a szuperfoszfát és a chlil-salétróm, ropant gyorsan fejlesztik a növényt, nagygyá- fejlődöt, erőteljes szemeket termet, amelyek ennek követ-keztében erőteljesebb növényt fognak fejleszteni, mint a gyengébb szem. Első teendőnk tehát, hogy a saját szükségletünkre termelt vetőmagot a talaj kiüneto meg-nunkálása és megrágyázása által nagygya, erőteljeseb-feljessük. Az így nyert magok rostálás és trözözés ál-tal osztályozzunk, s csak az ilyen módon megválasztott, legnagyobb szemű búzát, rozst, árpat vesszük el. Ha ily módon — amely eljárást évről-évre folytatjuk — kitüneto vetőmagunk utján egész gazdaságunkban jobb minőségű terményre tettünk szert, akkor továbbmenve, a vetőmag megválasztását még nagyobb gondtal fogjuk eszközölni. Ez előbb leirt eljárás mellett, a már érett kalászk közöl kiválasztjuk azokat, amelyek legrosszabbak, szemekkel legjobban meg vannak rakva. Ha csak néhány liter magot is nyerünk, ilyen módon egy kis táblácskaba el-vevni, hogy jövöre már néhány hektoliter ilyen magunk legyen. Ha ezen eljárást ily módon folytatjuk, meglepő eredményeket fogunk elérni, s néhány év letorgása után terményeinket mint vetőmagot a piacon ánál jóval magasabban fogjuk értékesíteni.

Korcsmabérlet.

Dubovó község korcsmája f. évi június 29-én d. e. 10 órákor a községhezán árlejtés utján 6 évre bérbeadták. — Feltételek a községi bírónál és a stubnyafüfördői körjegyzőnél megtekinthetők.

Az előjáróság.

Világhírű!

A „REKORD” festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arczképeiről, melyeket elsőmért művészek által készit. Számos (kir. közjegyző által intelosított) elismerő levél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Olaj, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63 cm. nagyságban ára **20 K**
Legfinomabb kivittelt **Brom, Platin és krétaráraj** 5 K

Részletes árjegyzék bérmertve.

Ez életnagyságu festményt készitünk mindenkinék teljesen ingyen, ha részünkre 5 rendelést szerez és azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi.

„REKORD” festészeti műintézet

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 16. sz.

4 db Ruttkai takaréék és hitelintézeti részvény eladó. Czim a kiadóhivatalban.

PERLZWEIG J. órás és ékszerész Ruttká. Nagy raktár arany- és ezüstnemekben, fall- és eszébörökben.

Ájtók, ablakok, cserépkályhák és különféle faanyag

egy nagy lakóház átépítése következtében feleső aron eladók. — Czim a kiadóhivatalban.

Meghívó.

A Turóczy magyar kereskedelmi és iparbank részvénytársaság

1904. évi június hó 19-ik napján délután 2 órákor tartja meg Turóczysszentmártonban, a vármegeháza kisternében

alakuló közgyűlését,

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívhatnak.

A közgyűlési vezető elnöknek megválasztása és annak megállapítása után, hogy a közgyűlés kellő időben összehívott és hogy határozatképes,

a közgyűlés napirendje:

1. Megállapítása annak, hogy az alapítóké kellő aláírás és beízetés által biztosítva van.
2. Az alapszabályok megállapítása.
3. A társaság megalakulása iránti határozathozatal.
4. A társaság elnök-igazgatósága és felügyelő bizottságának megválasztása.

Turóczysszentmárton, 1904. év június hó 1. napján.

Fischer Lajos Grossmann Ármin Grossmann Miksa
Fischer Ármin Gross Samu
alapítók.

Építkezés miatt csomagolópapírok és papirzacskók igen jutányos áron kaphatók Moskóczi Ferenczné kereskedésében Turóczysszentmárton.

Tisztelettel kérem fel az összes katolikus és evangélikus lelkész urakat, legyenek szívesek

Rakovszky Máttyás

keresztlevelét felkeresni. A ki megtalálja s adatairól értesít, 50 korona jutalomban részesül. Rakovszky Máttyás 1719—22 közötti időben evangélikus vallásban született, állítólag Rakón. Atyja János volt. A keresztlevelét esetleg keresendő volna Turóczmgyén kívül Liptóban is. Értesítés Somogyi Zsigmondhoz küldendő. Budapest, I. Mikó-utca 1. sz. alá.

XXIV-ik magyar királyi

jótekonyczélú államsorsjáték,

melynek remélhető tisztá jövedelme közhasznú és jótékony célokra fog fordítani. Ezen sorsjátéknak 7691 nyerevénye van 365.000 korona összegben készpénzben.

Főnyeremény 150,000 korona, továbbá

1 főnyeremény	50,000 korona	20 nyerevény á	500 korona
1 „	20,000 „	50 „	100 „
1 „	10,000 „	100 „	50 „
2 nyerevény á	5,000 „	1000 „	20 „
5 „	2,000 „	6500 „	10 „
10 „	1,000 „		

Huzás visszavonhatatlanul 1904. június 30-án.

— Egy sorsjegy ára négy korona. —

Sorsjegyek kaphatók a magyar kir. lottóigazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamint postai-, adó-, vám- és sóhivatalnál, az összes vasúti állomásokon s a legtöbb dohányüzletben és váltóüzletben.

Magy. kir. Lottóigazgatóság.

Aranygöngyűngű és benneműve Premiermüvek EGER (Csehország)

30 év óta elsőrangú gyártmány!

Evi gyártás 49 000 kerékpár.

Finom és szép kiállítású

vizsgalpok

Moskóczi Ferenczné könyvkereskedésében Turóczysszentmártonban kaphatók.

SYEHLA JÁNOS

kárpitos és díszítőmester Turóczysszentmárton

ajánlja a n. é. község figyelmébe

ujjonnan berendezett

butorraktárát és temetkezési vállalatát.

Pontos kiszolgálás!

Olcso árak!

Nagy raktár: ércz- és fakoporsókban, szemfedelekben, koszorukban, szalagokban, valamint a temetkezéshez szükséges összes cikkekben.

Fontos felhívás a magyar mezőgazdákhoz!

Mintán az őszi trágyázáshoz Thomassalakot már most vesznek, úgy idejekorán becses tudomásunkra hozom, hogy

az idén sokkal olcsóbbak az árak

és kérem, hogy addig ne vásároljanak, míg hozzám kérelst nem intéztek. A Magyarországon 25 év óta bevezetett és

legmagasabb díjakkal kiintéttet „Löhere” jegyű **csehországi Thomassalak**

a legjobb, leghatásosabb és a legolcsóbb foszforsavas műtrágya. A ezutánan oldható foszforsavtartalomert szavatosságát vállalunk, nemani hiányt megtérítünk. Továbbá jogában áll a vevőnek a

próba-vegyelmezést a mi költségünkön Magyar-Óvárott fogamatósítani.

Arájanlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással a legkészségesebben szolgál

László Marczell a csehországi Thomasmüvek eladási iródjának magyarországi vezérképviselője.

Budapest, VI., Teréz-körút 22.

Övökodjunk külföldi Thomassalak-utazatoktól.